

væsentlig de samme Jordbrugere, der nu ville kunne faa Laan til 5,000 Kr., medens de tidligere kun kunde faa det til 4,000 Kr. De ville saaledes faa ca. 1,000 Kr. større Driftskapital, end de tidligere have haft. Men da jeg repræsenterer en af de Egne, hvor Jorden har en særlig høj Værdi, og hvor det er umuligt at komme i Besiddelse af Jord under en Pris af 1,000 Kr. pr. Tønde Land, vil det forstaas, at jeg er særlig interesseret i at faa Spørgsmaalet bragt frem om en Forhøjelse af Laaneværdien. Da den højtærede Landbrugsminister imidlertid har ment ikke at burde gaa højere end i Lovforslaget nævnt, gaar mit Haab selvfølgelig i den Retning, at Ministeren vil tage Hensyn til den Egn, jeg repræsenterer, og som har megen Interesse af at kunne nyde godt af den Ret, der i Loven gives Ministeren til at gaa uden for Maksimumssummen af Laaneværdien. Naar der i saadanne Egne skal skabes et Husmandsbrug paa 4 Tdr. Land — en mindre Størrelse vil vistnok være uheldig selv i de bedste Egne —, vil det være sandsynligt, at dette ikke kan faas for ringere end ca. 6,000 Kr. eller derover, men da man efter de foreliggende Oplysninger under den tidligere Lov er gaaet op til 5—6.000 Kr., vil jeg haabe, at den højtærede Landbrugsminister ogsaa vil administrere den nu foreslaaede Lov saaledes, at det nu maa lykkes ogsaa disse Egne at komme med, om det end ikke er lykkedes dem efter den gamle Lov. Det vilde dog være urigtigt, om der skulde være Egne i Landet, der ikke kunde komme med, fordi Jorden der havde for højen Værdi. Det er sikkert ogsaa derfor, at den højtærede Landbrugsminister har givet sin Tilslutning til Forslaget om at stryge Ordet: „undtagelsesvis“. Man er vistnok enig om, at det i Egne, hvor Jorden har større Værdi, er af stor Betydning at kunne gaa betydelig højere op med Laaneværdien.

Ændringen til § 8 angaar den Bestemmelse, at Kommissionerne skulle besigtige Jordlodderne, før der gives Tilsagn om Statslaan, før nogen som helst Handel afsluttes, før der begyndes noget Byggeforetagende, og det anser jeg for meget betydningsfuldt. Tidligere har det været saaledes, at den, der skulde have et Husmandsbrug, handlede med Ejendomsbesidderen og saa tog fat paa Foretagendet. Senere maatte saa Kommissionen afgøre, om der kunde gives Statslaan eller ikke. En saadan Mand er daarlig stillet, hvis han saa ikke faar tilstaaet Statslaan af

Kommissionen. Det har medført, at en Del Kommissioner ere gaaede med til at bevilge Laan i Ejendomme, som de ellers ikke vilde have anbefalet dertil paa Grund af Jordens ringe Kvalitet. I min Egn kender jeg Eksempler derpaa. Vi have derude flere Gaarde, der i de senere Aar ere blevne udstykkede med det Formaal at lave Husmandsbrug af dem. Disse Gaarde ere blevne købte trods Jordens ringe Værdi af Folk, der spekulerede paa at sælge dem til Husmandsbrug. Jeg skal saaledes nævne et Tilfælde, hvor Sogneraadet nægtede at anbefale saadanne Brug, men hvor Laanet desuagtet blev bevilget efter Kommissionens enstemmige Indstilling. Jeg vil ikke bebrejde den højtærede Landbrugsminister og heller ikke Kommissionen noget i den Retning, thi det kunde sikkert efter den gamle Lov være nødvendigt for Kommissionen at gaa denne Vej, men jeg tror, at den her foreslaaede Ændring vil bevirke, at Spekulanter ikke faa Lyst til at drage Fordel af Loven, saa at det blev dem, som væsentlig fik Gavn deraf i Stedet for Husmændene. Den foreslaaede Ændring gaar jo ogsaa ud paa, at Laansøgeren, hvis Kommissionerne skulde være uvillige til i de Egne, hvor Jorden har en særlig høj Værdi, at gaa højere op, end Lovforslaget hjemler Ret til, skal være berettiget til at indanke Spørgsmaalet til Landbrugsministerens Afgørelse.

Det er da mit Haab, og det har, som sagt, særlig Betydning for min Valgkreds, at det maa staa klart for den højtærede Landbrugsminister, at denne Ret maa særlig benyttes i de Egne, hvor Jorden er særlig dyr. Derfor mener jeg, at Forslaget, hvis disse Ændringer vedtages, vil blive nok saa godt, som hvis der vedtages en Forhøjelse af selve Summen. Jeg vil derfor haabe, at det maa lykkes den højtærede Minister at føre Loven i de næste 5 Aar ud i Livet, saa at det gaar op for Befolkningen og i Særdeleshed for Husmændene, at Lovforslaget, som det nu maaske kommer til at foreligge, betyder et meget stort Fremskridt.

Svensden: Som alt bemærket af de foregaaende Talere — baade af den ærede Ordfører, som jeg i alt væsentligt kan slutte mig til, og fra anden Side — have vi ikke i Udvalget foretaget store Ændringer i den allerede bestaaende Lov, fordi vi alle indrømme, at vi ikke ere komne ud over Forsøgsstadiet endnu. Vi have kun 3 Aars Erfaringer at holde os til, og det